

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

Dvodecima Veritas. Totam scientiam Euangelicæ, moralisque doctrinæ Jesu Christi, in eo consistere, vt scias eius exemplo, abstinere, agere, & pati. Consideratio de Orationibus quæ voce proferuntur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

DVODECIMA VERITAS.

Totam scientiam Euangelicæ, moralisquæ doctrinæ Iesu Christi in eo consistere, vt scias eius exemplo, *Abstinere, Agere, & Pati.*

Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Luc. 9.

M E D I T A T I O

in hanc duodecimam veritatem.

I. P V N C T V M.

Declaratio eiusdem veritatís.

QUamquam Iesus, teste Propheta & Apostolo, verbum sit abbreviatum, (a) & re ipsa solus ille complectatur quidquid veteris testamentum prædixerat, præsignaratque: nihilominus sacrum ipsius Euangelium, & actiones ad imitandum nobis propositæ, tam latè patent, atque ad tam varia extenduntur, vt difficile nobis esset meminisse omnium, quæ docuit, fecitque ad instructionem nostram, nisi illa ipse contraxisset; & hæc fortasse ratio est, cur non minùs verbum abbrevians,

(a) *Is. 16, & Rom. 9.*

uians, quàm abbreviatum nuncupetur, quòd totam Euangelij, suæque moralis doctrinæ scientiam contraxerit in hæc verba: *Abstinere sustinere, & agere. Qui vult, inquit, venire post me, abneget semetipsum, en abstinere; collat crucem suam, en sustinere; & sequatur me, en agere illius exemplo.* Quisquis igitur sciuerit, habueritque in usu hæc tria verba, quæ in diuinissima Christi sententiâ continentur, nã ille totum Euangelium, totamque doctrinam quæ ad mores, & nouum vitæ, quod aggredimur, institutum pertinet, complexus sit!

Hinc proponitur nobis duodecima Veritas, tam aptè subiecta præcedenti, vt illius sit expositio, & sit summa omnium, quæ Magistri & Ducis nostri exemplo facere iam statuimus. Nos alloquitur, dum ait: *Qui vult venire post me; nos enim volumus, nos istud professi sumus, & rarum firmumque habemus.* Solum superest, vt hanc veritatem benè animo comprehendamus, & ex integro nos accingamus ad eius usum exercitiumque.

Hanc ob rem, cogita, quibuscumque circa vitæ emendationem conceptis propositis, semper relinqui in anima quoddam germen peccati, & malorum radicem, quam vocant Concupiscentiam, & à natura inditam procliuitatem, quâ ferimur in honores, in voluptates, in opes, & vnde alij omnes affectus & animi perturbationes enascuntur. Verùm hi

omnes

omnes affectus & perturbationes non habent propriè loquendo, nisi duos motus, naturales, ex quibus omnia scelera existunt, alterum amoris & prosecutionis erga bonum sensibile, alterum odij & fugæ à sensibili malo. sicut cor hominis viuit motu duplici systole, & diastole, quorum vno recentem aërem attrahit, altero nimium calorem expirat, ita corrupta natura, vel amor proprius, qui cor est vitæ sensualis, solum aspirat ad bona sua naturalia, suas voluptates, suasque oblectationes, vnde desideria, amor & gaudia: si verò alio aliquo motionis genere agiretur, fit, vt se contrario malo expediat, vnde mœrores, tædia, iræ, odia, pœnæ & ægritudines. Inde peccata omnia promanant: quid enim aliud, exempli causâ, superbia, quàm immoderatus amor excellentiæ, quàm ex honore & opinionione aliorum capta oblectatio, quæ ex naturæ genio nobis arridet? (a) aut quid est aliud, quàm auersio & odium illius contemptus qui naturæ contrarius est atque intolerabilis videtur? Inuidia est gaudium de malo alterius, quasi nobis benè foret, quod alteri malè: & odium boni alieni, quasi malè nobis esset, quod alteri bene. Ira nil est aliud, quàm amor vindictæ ob voluptatem nobis inde prouenientem; aut impatientia mali aduersus nos commissi. Luxuria est amor inordinatus turpium voluptatum: &

(a) v. Aug. in Psal. 79.

& odium continentiae, veluti mali sensibilis huic turpi voluptati oppositi. Gulæ intemperantia consistit in prosecutione ciborum aut nimiorum, aut nimis delicatorum: aut est fuga abstinentiæ nos ea oblectatione priuantis. Avaritia est nimius amor diuitiarum, & odium paupertatis velut mali oppositi. Denique Acedia nihil aliud est quam prosecutio quietis & desidiæ, aut fuga laboris, captandam ex otio voluptatem, amoturi.

Quæ cum ita sint, vti patet ex enumeratione capitalium vitiorum, videntur etiam virtutes omnes, quæ illis sunt oppositæ, & quarum exempla nobis Christus reliquit hisce duobus actibus, abstinendo nimirum & sustinendo, potissimum constare. Humilitas, quæ aduersatur superbiæ, in eo sita est, vt quis à prosecutione affectuque honoris abstineat, aut sustineat contumeliam, iniurias, contemptus. Charitas opposita Inuidiæ, abstinet ab oblectatione ex alieno malo proveniente, & sustinet illam animi ægritudinem, quæ ex alterius felicitate posset oboriri. Mansuetudo non aliter iram frænata, quam abstinendo ab ultionis voluptate, & sustinendo iniuriæ nobis illatæ molestiam. Castitas hostem suum compescit, dum libidine abstinet, & generosè sustinet ortas a continentia difficultates. Quis vsus Temperantiæ, nisi vt abstineamus ab immoderato nimisque exquisito victu, potuque, & ieiunio

susti

sustineamus & parum viuamus? Quid efficit liberalitas aut paupertas Religiosa? nempe vt abstineamus Dominio & possessione rerum voto jam abdicatarum, aut à nimio bonorum, in nostra potestate sitorum, affectu; & vt incommoda & necessitates, quas secum fert inopia, æquo animo sustineamus. Diligentia aut deuotio qua ratione desidia propulsat, nisi abstinendo à nimio otio, ignauia: voluntarijs animi euagationibus, aut molestiam, quæ à labore & precibus percipitur sustinendo?

Id enim uerò est abnegare semetipsum, sic suis cupiditatibus abstinere, & est ferre Crucem suam, (a) cum quis sustinet aut Christi aut aliorum similibus incitamentorum gratia, quidquid difficile, molestumque est. Atque ita intelligendas est usus duorum horum uocabulorum, *abstinere* & *sustinere*, quæ uirtutes omnes constituunt quatenus suis uitijs opponuntur, eorumque impetum infringunt.

Sed quia uirtuti parum est malum impedire, nisi etiam bonorum operum exercitio sese impendant, idcirco tercia uocula additur, *Agere*, quod tum fit, quando istud agitur, quod fieri uult Deus à nobis; quando ex ip-

I

hinc

(a) Non sufficit passio malorum, nam & latrones multa patiuntur; patienda sunt mala propter Christum eiusque uirtutes adicienda. Chrylost.

(b) Quæ didicistis & accepistis, & audistis, & uidistis in me, hæc agite. Phil. 4.

sius gratia, & spiritu agitur, non ex meris
 naturæ impulsibus; quando insistitur Christi
 vestigijs, & iuxta eosdem fines & intentiones,
 quibus ipse ad agendum mouebatur, actio-
 nes instituuntur. Et sic eadem opera, qua per
 Humilitatem, Caritatem, Mansuetudinem,
 Temperantiam, Deuotionem, aliasque vir-
 tutes, abstinere à voluptate, quæ peccatum
 constituit, & sustinere incommoda quæ ad
 illud euitandum, aut bonum exercendum,
 sustinenda sunt; Ages pro re nata, orabis, ver-
 saberis inter homines, colloqueris, tractabis
 negotia, incumbes studijs & muneri cuiuscum-
 que tuo, prout illæ ipsæ virtutes te instruunt
 & iuxta præbitum tibi à IESV exemplum, &
 oblatam, eas opere ipso, exequendi occasio-
 nem. Adeoque vides planam hanc esse veri-
 tatem, quòd scire vsum horum verborum,
 scilicet *abstinendi, sustinendi, agendi*, & abnegare
 semetipsum, portare crucem suam, & sequi
 IESVM, agendo quod ille vult, & quomodo
 vult, & quia vult, sit perspectum habere to-
 tum Euangelium, vniuersamque morum
 Christianorum doctrinam.

O mi IESV, qui non minùs potens es vt
 facias nos velle ea facere quæ scimus, quàm
 vt doceas, quæ nobis sunt facienda, vrgeme
 in oblati, sensum horum trium verbo-
 rum exequendi, occasionibus tam validè
 quàm clarè eum, eiusque vsum mente
 complexus sum, & quàm me profiteor
 obstri-

obstrictum, vt in occasionibus me impend-
dam.

II. P V N C T V M.

*Aduersio ad vitam præteritam, &
statum præsentem.*

Posses hinc dolere & detestari licentiam,
quam tibi antehac indulxisti prosequen-
do tuas voluptates, & effugiendo pro viribus
omnes patiendi occasiones, vnde pluribus vi-
tijs, quam virtutibus imbutus es. Posses meri-
tò formidare, ne prauos aliquos habitus con-
traxeris, qui propensione naturæ coniuncti,
te in eiusmodi amoris & odij affectus abri-
pian, pro ratione occurrentis boni vel mali
sensibilis, vnde opus erit maiore gratia, cu-
raque attentiore, vt rectè abstinereas, susti-
neasque; posses præterea, & iure quidem, me-
tuere, & in hoc metu demittere animum, ne
propter tantam tuam ignauiam ac perfidiam
merearis potiùs à Deo derelinqui quam ne-
cessariis fulciri præsidijs, & hæc plerumque
pœna negligentes sequitur, vt cum nolue-
rint, quando potuere, non possint, cum vo-
lent. Haberesque ex his magnam variorum
affectuum segetem, vt Contritionis, Humili-
tatis, Deprecationis, Spei, aliorumque simi-
lium.

Sed, cui potissimùm attendere debes, est,

vt errore quodam animum liberes, qui impedimento esse queat executioni huius veritatis: scilicet exiguam plerumque operam adhiberi, vt abstinetur à delitijs, quòd istud existimetur neque admodum difficile neque tanti esse, quanti sustinere oblatas difficultates, in difficultaribus verò sustinendis idcirco simus ignauiores, quòd eas non lubet experiri: atque ita semper hæremus in vitijs nostris, & sola intelligentia, non vsu hanc veritatem ediscimus. Qui obex eiusmodi est vt nisi remoueas, breuè in eisdem affectibus deducendus sis, quibus ante hæc exercitia implicabare.

Tametsi facilius sit abstinere honoribus, & voluptate, quam sustinere contumelias & incommoda, scire tamen semper oportet, à postoli exemplo, (a) rectè vti oblati honorum, voluptatum & opum occasionibus, nam subinde ex ijs pro ratione, pro officio, pro necessitate, aliquid admittendum est; alia ijsdem penitus abstinendum, neque minor est virtus, eo pacto, quo Deus permittit, aut iuxta exemplum à Christo nobis relictum capessere honorem, voluptatemve quam penitus abstinere, aut æquo animo incom-

(a) Ego didici, in quibus sum, sufficiens esse. Scio humiliari, scio & abundare (vbique & in omnibus institutus sum) & satiari & esurire, & abundare & penuriam pati; omnia possum in eo, qui me confortat. Phil. 4.

moda opposita tolerare. Hoc effatum meum
expende seriò, videbisque veriùs esse, ac mo-
menti maioris, quam prima fronte videatur.

Adhæc intolerabilis error quoque est,
nolle idcirco studere ferendis incommodis, ne
cogaris sustinere, aut de discenda aliquando
tolerantia spem omnem abijcere. Id enim
esset falsi arguere magistrum nostrum, qui
vult à se disci virtutes, (a) virtutibus autem
semper est aliqua adiuncta difficultas, quæ si-
ne studio & tolerantia superari non potest.
Anime mi, quid trepidas, dum studendum est
ferendis aduersis! Discis pati, ut minùs pa-
tiâre, neque enim quidquam nobis in hac vi-
ta grauius accidit, quam quòd nesciatus
grauia nobis imminere, & modum, quo su-
stinenda sunt, ignoremus.

(a) *Matth. 21.*

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

C Vm iam deliberatum sit perfectè se
Christo Domino consecrare, atque tam
arcta societate illi coniungi, ut nullus nos
casus ab eo diuellat; nihil aliud reliquum
esse videtur, nisi ut quamprimum appli-
cemus manum operi, & usum trium illo-
rum vocabulorum, *Absinendi*, *Agendi*
atque *Patiendi*, quæ totam artem conti-
nent.

nent illius vnionis, aggrediamur. Incipe igitur iam nūc, neque differ in finem exercitiorum, quod heu! nimium hactenus dilatum est; & verò praxim hanc sanctiorem (a) aggredere potius, quia Iesus eò re suis verbis, inuitat, præitque exemplo suo, quā quod id scripserit Epicteus aliquis, aut quòd ratio doceat, aut commonstret experientia; Cùm enim deinceps effici debeat tota vita spiritualis, & hoc vitæ genus pēdeat ab usu trium illorum verborum, vsus quoque spiritualis sic & supernaturalis oportet: non erit autē, nisi procedat à stimulo supernaturali, qualis est Christi Jesu, qui præ cæteris omnibus ea gaudet prærogatiua, vt vnà sit Diuinus & humanus, supra & secundum naturam, sublimissimus, idemque perfacilis, nam quid diuinius, quid magis supra naturam, quid denique sublimius est Christo Deo? & quid humanius, quid naturalius, quid facilius excogitari potest, Christo nomine? Cogitata rerum merè spiritualium nimis difficilia sunt imaginandi facultati, vt diutius illis hæreat; rerum verò merè corporearum, humanarum & naturalium abiectora sunt quàm vt instituto nostro finem supernaturalem spectanti deseruiant. vnde fit, ea, quæ de Iesu concipiuntur, (b)

(a) *Finis propositi nostri Christus est.* August. in pl. 4. vt ita simus nostro probati Imperatori. Ambros. 1. Offic.

(b) v. Bernard. ser. 15. in Cant. item serm. 20.

esse ad occupandam mentem aptissima, cum & diuini aliquid habeant & humani, itaque sublimia sint, vt tamen non excedant vires ingenij tam facile hominis imaginem animo informantis, quam haud difficulter illum oculus intuetur.

Præterea, non constat, Deo placere, vt quasuis alias cogitationes, vtcumque bonæ sint, in animum admittamus, cum forsitan esse possint à conditione nostra alienæ, at cogitationes de Iesu nulli non conditioni, nulli non tempori conueniunt. Certumque est, dum cogitamus Iesum, nos idem cogitare, quod cogitat Deus, nam Patri vna cogitatio est, verbum scilicet suum, quod continuo generat in se, quodque optat continuo in animis nostris, in intellectu, in voluntate, in memoria nostra generari.

Si igitur illud decretum nostrum, quod hodie aut statuimus, aut innouamus, nos aggredi hanc praxim ex vi verborum Christi Domini, ad imitandas illius virtutes, & ad prosecutionem vltimi finis nostri, vnde contraria vitia nos abduxerant. O Iesu, ad quem alium ibimus? *verba vitæ æternæ habes? verba tua spiritus & vita sunt;* (a) id operantur, quod significant, quando nos alloqueris, vt abnegetur nosmetipsos, vt tollamus crucem nostram, & sequamur te; serio sanè volumus, & satis est meminisse, atque mentis auribus

14

haurire

(a) Ioan. 11.

haurire tua verba, quasi nos alloquereris, v
semper velimus: & sola tuorum verborum
tuæque personæ recordatio idem efficit in
anima fideli, tuique amante, quod olim in
oculis & auribus eorum, qui te coramintue
bantur, aut loquenti auscultabant.

COMPENDIVM MEDITATIONIS
in duodecimam veritatem.

I. P V N C T V M.

Declaratio eiusdem.

A Ppositè in sacris litteris nominat
Christus verbum abbreviatum, & abbre
uians quod à Patre æterno factus sit, vel
Epitome veteris testamenti, & ipse totam
artem sui Euangelij contraxerit in hæc tri
verba. *Abstine, Sustine & Age*, quæ hac moni
mentis omnibus dignissima sententia conti
nentur: *Qui vult venire post me abneget semetipsum
sollat crucem suam, & sequatur me.*

Abnegare semetipsum, est abstinere cupid
tatibus nimum naturalibus, quibus in be
num sensuale semper proni ferimur. Toller
crucem suam, est sustinere tædia & difficu
tates, quas ferendo malo sensibili, quod a
exequendam Dei voluntatem, ferendum est
experimur. Et sequi Iesum est oblata qua
cunque opportunitate agere potius ex præ
scrip

scripto gratiæ quam naturæ ; potiùs ad illius exemplum, ad fines & intentiones illius, quam ob rationes humanas, aut consilia merè naturalia.

Quisquisvsum nouit horum verborum, idem quoque perspectam habet virtutem omnium, in Euangelio commendatarum experientiam: nam iustitia Christiana, quæ virtutes omnes complectitur, duo dumtaxat à nobis exigit, vt declinemus à malo, & faciamus bonum: à malo autem declinamus, abstinendo & sustinendo ; & facimus bonum, agendo ex spiritu & exemplis Christi Iesu. Anime mi, ne causare ignorantiam, si non satagis de perfectione tua ; tria tantùm scire verba, & quæ sciueris, exequi oportet, vt debitam perfectionem assequaris.

II. P V N C T V M.

Aduersio ad vitam præteritam præsentemque.

M Agnum hîc tibi argumentum offertur detestandæ vitæ præteritæ, quæ tota per actus hisce tribus oppositos, traducta est, quæq; plurimos vitiorum habitus contraxit, vnde tibi euadet virtutum exercitatio difficilior at grauissimum, quod ex præteritis; tibi reliquum est, malum, & ex quo metuere iure potes magnum futuris temporibus

impedimentum, est error aliquis, quo mentem tuam imbuat proprius amor, dum persuasit, hinc nihil magnoperè contendendum, ut disceres abstinere, quasi id, præfustinendo, foret leuissimum; illinc verò vix inducis in animum, ut discas sustinere, ita vocem illam horret naturæ genius, metuisque scire, quod facere non allubescit. Vnde fit, ut, tamen si duo, triaue tantum verba perdiscenda sint, haud magis proficimus, quam si totam molem sacrorum voluminum scire nos oporteret, eò quòd, hæc verba solo vsu exercitationeque addiscantur, quam adhibere recusamus: parui pendimus ea, quæ scitu facilia videntur, quæ verò difficilia, defugimus, adeoque nihil vnquam scimus aliud, quam ex naturæ legibus viuere quòd modum ei resistendi, quem docent illa verba, non ediscamus.

Anime mi, si tam expeditum tibi videretur, abstinere, cur occasione nata non abstines? & si nescis sustinere, cur non adhibes operam ut scias, maximè cum hinc non exaggeretur labor sustineadi? Imò verò istud potissimum laborem minuit, & difficultatem, si pati scias. Agnosce igitur culpam tuam, & dole.

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

Deliberatum iam quidem est, sed nihil dum mādatur executioni, semper enim procrastinamus; Itaque omnis cunctatio nobis abrumpenda est, statuendumque iam nunc aggredi exercitationem trium illorum actuum, quos Christus verbo & exemplo nos docuit, & quia nos docuit, eoque inuitat.

Expictetur, atque alij nonnulli Philosophi, lumine rationis hanc quidem morum doctrinam assecuti sunt, alijsque tradiderunt, sed non exercuere, neque eum exercendi modum docere potuerunt, quem docuit Iesus: facit enim id modo prorsus supernaturali & spirituali; nam cum sectemur vitam spirituales, sitam in usu trium horum verborum, ipsum quoque usum omninō spirituales esse, necessum est; non erit autem unquam spiritualior, quam si solum Iesum habeamus præ oculis, quo nihil sublimius, sed neque facilius cogitari potest, cum Deus idem sit & Homo, inde obiectum intelligentiæ nobilissimum, hinc, quā homo est, expeditissimum, solius Dei cogitatio perquam difficilis est, solius hominis, vilior est, quam ut animum expleat, at Dei simul & hominis eius-

modi est, vt in ea possit & intellectus & voluntas conuiescere; Non semper mihi liquet vel itne Deus hisce vel illis obiectis me mentem applicare; sed illud habeo exploratissimum, placere illi, vt semper cogitem de filio eius Iesu Christo, quem quoties cogitaueroroties eadem, cum illo, fruor cogitatione, quandoquidem Deus vnã habeat solum cogitationem verbum scilicet suum, & Filium, quo res omnes cæteras cognoscit, creatque.

Vtinam hæc animæ nunquam excidat cogitatio, ne tum quidem cum à corpore dissoluetur! nam nulla, neque viuenti, neque morienti potest esse salubrior, suauiorque.

CONSIDERATIO in quartum diem.

*De Orationibus, quæ voce proferuntur,
seu ea fiant ex obligatione, seu
spontanea pietate.*

1. **I**N præsentia Dei constitutus, & implorata eius ope in rem præsentem necessaria, gratias age Christo Domino ob traditam nobis precandi formulam, quam orationem vocamus dominicam, quæque omnium est nobilissima, facillima, & maximè efficax.

2. Con-

2. Considera , quandoquidem Christus de effectu precum nostrarum , modò benè recteque fiant, nos iusserit esse securos, & dubitari nequeat, quin hæc sit perfecta atque modis omnibus absoluta, deberemus utique fieri compotes omnium, quæ in illa continentur, nisi nos obicem poneremus, qualem tu maximè opponis?

3. Sic aduerte tuos defectus debitæ reuerentiæ & attentionis, ut simul etiã agnoscas interiora tua cum postulatis tuis non consentire, respice ea, quæ postulas; ab ijs tam procul cor tuum, quàm vitium à virtute; nam septem petitiones huius Diuinæ orationis complectuntur septem virtutes totidem capitalibus vitijs oppositas; & donec erit cor hisce vitijs deditum, non applicabitur sanè orationi. An non graue istud impedimentum est?

4. Prima Petitio, *Sanctificetur nomen tuum*, opponitur superbix nostri nominis existimationem apud homines occupanti. Altera, *Adueriat regnum tuum*, repugnat avaritiæ, quæ magis huius, quàm alterius vitæ bonis inhiat. Tertia, *Fiat voluntas tua*, oppugnat Iram, quæ casibus à diuina voluntate prouenientibus indignatur. Quarta, *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, pudorem incutere debet Gulæ nostræ, cupedias & lautitias sectanti. Quinta, *Dimitte nobis debita nostra, sicut nos dimittimus debitoribus nostris*, exprobrat nobis

nobis nostras Inuidias & vindictæ cupiditates quas aduersus alios in animo fouemus. Sexta, *Ne nos inducas in tentationem*, accusat illam viuendi licentiam, quâ inducimus nos ipsos in mala, quæ nec nominare, nec cogitare fas est. Septima, *Libera nos à malo*, inuehitur in accediam, quæ nõ permittit nos cum Deo laborare, ad euadenda illa mala, quorum liberationem nos cupere simulamus. Hi sunt veri obices, qui non remouentur, nisi inter orandum, ea vitia detesteris, aut seridè desideres virtutes illis oppositas.

5. Lege in libello Exercitiorum tres orandi modos, qui vsui esse possunt in ægritudine, in itineribus, aut cum Meditatio commodè institui non potest.

6. Est & alius orandi modus per preces, ut vocant, Iaculatorias, quæ identidem, pro deuotione, & aliis occurrentibus necessitatibus vsurpantur. Quis tibi illarum vsus est?

7. Preces ex obligatione, semper anteferendæ sunt ijs, quæ ex deuotione assumuntur: obligatio nobis oritur vel à statu præcipiente officium diuinum, quod Breuiarium dicimus: vel à Regula quædam preces indicente, vel à sacramento Pœnitentiæ, vel ab aliquo superiorum præscripto, vel à voto nuncupato, vel denique ab aliqua necessitate, à qua sine peculiari diuinæ opis auxilio emergere non possumus. Quomodo in ijs te geris?

8. Offi-

8. Officij Diuini recitatio tribus conditionibus affecta esse deberet, nempe vt fiat attentè, religiosè, & tempore suo : vbi tu potissimum offendis, & quod remedium?

9. Preces deuotionis spontaneæ non sunt recitandæ cum scrupulo & anxietate, sed neque etiam ex negligentia & animi leuitate, omittendæ. Istudne attendis?

10. Sunt aliæ breues precatiunculæ, quas quotidie sine attentione ulla aut sensu pietatis effundis, cuiusmodi est Angelica saluatio ad pulsum campanæ, matutinis, meridianis & vespertinis horis; Benedictio & Gratiarum actio ad mensam, persequere hoc modo reliquas, & emenda.

11. Inter preces deuotionis, quas Christo & sanctissimæ eius matri persolaturus es, locum habeant Litanæ de nomine Iesu, & de B. Virgine : & si precariam Corollam quotidie potes euoluere, quidni velis?

12. At præcipua quadam religione, adeas visitandi gratiâ Venerabile Sacramentum, idque frequenter, ardentè, & cum reuerentia sed filiali, amicaque.

13. Nihil vnquam aggrediaris, non ab opere desiste, non domo, ne cubili quidem exeas, nulla tibi hora prætereat, sine aliqua prece; nunquid hoc potes?

14. Habe versus aliquot ex psalmis, aut alijs sacris libris, tibi familiares, manda memoriæ locum aliquem, aut ex oratione matutina

tina

tina delige aliquid, quod reliquo die tibi deseruiat: aut denique laxa habenas cordituo vt ex occasione Deum pro arbitratu alloquatur.

15. Qua religione es in Angelum tuum tutelarem, in Patronum nominis, in sanctum menstrua sortitione tibi obuientem, in alios Cælites, quorum patrociniū aut dignitas ad peculiarem cultum te obligat?

16. Quomodo vteris rebus, quas vocant sacramentales, quæ semper aliquam nobis gratiam & fauorem conciliant, si debita reuerentia usurpentur, vt sunt aqua lustralis, Cera benedicta, Rami, candelæ, Imagines sanctorum, eorumque reliquie, numismata; & Indulgentiæ? an non residet in animo quidam rerum similium contemptus, quædam incredulitas, quidam neglectus?

17. Quas fundis preces pro Ecclesia, pro superioribus, pro benefactoribus, pro amicis & inimicis tuis, pro animarum conuersione, pro vitâ functis, proque alijs necessitatibus? Preces in eam rem ab Ecclesiâ compositæ semper efficacissimæ sunt.

18. Si te aliorum precibus commendas, nonne vis vt tui peculiariter meminerint, idem igitur & tu redhibe ijs officium, qui se tibi commendarunt.

19. Preces tuæ nunquam spectent aliquid absolutè, sed subiectæ sint Diuinæ voluntati, cui melius, quàm nobis perspectæ sunt necessitates

cessitates & vtilitates nostræ; sint etiam vni-
tæ meritis & intentionibus Christi Domini:
& potius procedant à Spiritu sancto, cuius
gemitus inenarrabiles omnibus nostris naturali-
bus desiderijs & votis, potentiores sunt.

20. Agnosce multa defuisse precibus tuis,
veniam pete, & gratiam emendationis.

L E C T I O N E S.

Ex scriptura Caput 2. Ieremiæ 15. S. Lucæ, &
6. Epistolæ 2. ad Corinthios.

Ex libello Exercitiorum. Meditatio de regno
Christi posita initio secundæ hebdomadis.
Item de duobus vexillis.

Ex Thomæ Kempensii Caput 1. 7. & 8. secundi
lib.